

O integraci vojenské vědy s praxí

Upravený a zkrácený obsah článku generálporučíka J. V. Jakunina, kandidáta vojenských věd, uveřejněný v sovětském časopise „Vojennaja mysl“ č. 1/1985

Rozhodný obrat k reálným, praktickým úkolům, které klade sám život — taková je strategie strany v oblasti rozvoje vědy a techniky. Realizace tohoto dlouhodobého kursu je spojena s řešením celého komplexu velmi složitých otázek a vyvolává potřebu zabezpečit úspěšné spojení tvůrčího myšlení a tvůrčí práce. Často se ve vojenské oblasti hovoří především o zvýšení odpovědnosti jak vojenských vědců, vědeckých organizací, zařízení a vysokých škol, tak i důstojnického sboru vcelku rozpracovat nové, zejména neaktuálnější problémy vojenství, dosáhnout rychlejšího zvládnutí výsledků vojenské teorie velitelskými, politickými a inženýrskotechnickými kádry, schopnosti dovedně využívat jejich doporučení v praktické činnosti.

Sovětská vojenská věda představuje systémem znalostí o charakteru, zákonech války, přípravě ozbrojených sil a země na válku i způsobech jejího vedení. Je jednotná pro všechny druhy ozbrojených sil, zkoumá ozbrojený zápas z hlediska jeho ovlivňování faktory ekonomického, morál-

ně politického a vědeckotechnického stavu, opírá se ve svých výzkumech o soudobé výsledky společenských, přírodních a technických věd, stále aktivněji využívá výsledků interdisciplinárních (styčných) věd.

V současné době dochází v rozvoji sovětské vojenské teorie k významným kvalitativním změnám. Hlavní příčinou toho je urychlení vědeckotechnického pokroku, neustálý růst socialistické ekonomiky a nebývalá tempa rozvoje materiální základny armády. Za uplynulých 40 poválečných let se technické vybavení soudobých armád zásadně změnilo. Stačí uvést, že za tuto poměrně krátkou dobu souběžně s objevem zcela nových jaderných zbraní obměnily se 3—4 generace konvenčních prostředků ozbrojeného zápasu. Na základě rozvoje vědy a techniky došlo k revolučním přeměnám v mnohých oblastech vojenství.

Sovětská vojenská teorie, opírající se o bohaté bojové zkušenosti a přihlížející k nebývalému růstu úderné síly, palebné

mohutnosti a mobility vojsk zásadně přehodnocuje mnohé teoretické poučky, rozpracovává nová doporučení k dalšímu zdokonalování výstavby armády, efektivnější formy a způsoby vedení bojové činnosti a přípravy ozbrojených sil i země k odražení napadení a zničení jakéhokoli agresora.

Vědecký potenciál ozbrojených sil je mohutný, sovětské vojenské kádry však dobře ví, že v podmínkách bouřlivého vědeckotechnického pokroku a nastoupeného kursu předpokládaného nepřítel k získání vojenské převahy, vznikají pro ně stále nové, složitější úkoly, jejichž splnění vyžaduje krajní vypětí všech sil vědců a praktiků, zdokonalování metod a způsobů výzkumné činnosti. Přitom zvláštní pozornost zasluhují tyto: účast při zmaření pokusů světové reakce narušit vytvořenou rovnováhu sil mezi dvěma protikladnými sociálními

systemy; rozpracování optimálních směrů rozvoje zbraní a techniky; výzkum charakteru a strategických rysů války; zdokonalování organizační struktury armády, systémů velení, způsobů plnění strategických, operačních a taktických úkolů, zvláště v počátečním období války, v prvních operacích a bojích, forem a metod přípravy ozbrojených sil; další zvýšení účinnosti ideologické, politickovýchovné práce, hledání účinnějších způsobů upevňování vojenské kázně, posilování výchovné úlohy armádních kolektivů.

Jedním z hlavních internacionálních úkolů je všestranné upevňování vědeckého potenciálu armád států socialistického společenství, zabezpečení plodného vzájemného obohacování o vojenskoteoretické výsledky, společné řešení rozhodujících otázek vojenské teorie a praxe.

Základní směry zdokonalování vědecké práce

Ideově teoretické a metodologické základy sovětské vojenské vědy představuje marxisticko-leninské učení, jejíž duší, jak zdůraznil V. I. Lenin, je marxistická dialektika.

Ve vědeckých výzkumech jsou důležité iniciativa, podrobná analýza mechanismu působení objektivních zákonů, umění vidět jevy ve vzájemných souvislostech, v protikladném rozvoji a dávat praxi zdůvodněná doporučení i spolehlivé prognózy.

Při organizaci vědecké práce se projevuje jako zásadní leninská poučka, že hledisko života, praxe musí být prvním a základním hlediskem teorie poznání. Proto se v ohnisku vědeckých výzkumů nachází vždy materiálně technická základna ozbrojených sil, způsoby použití zbraní a bojové techniky a jejich průběžným kmenem je praktický život a činnost vojsk, zvláště cvičení, manévry a další opatření operační, bojové a politické přípravy.

Rozhodující význam materialistické dialektiky jako všeobecné metody výzkumu chápou všichni. V systému profesionální přípravy důstojníků výuka marxisticko-leninské vědy, neocenitelného vojenskoteoretic-

kého odkazu V. I. Lenina, jeho učení o obraně socialistické vlasti, zaujímá vedoucí místo. Vzniká však problém, jak získané znalosti proměnit v umění a mysllet dialekticky? Tento problém bude úspěšně řešen jen tehdy, když každý vojenský vědec a praktik hluboce zvládne nejen všeobecné, ale i obecné a zvláštní metody poznání, bude znát profesionálně vlastní předmět výzkumu, mít úplné informace o této oblasti poznání, dokonale si osvojí zákony a zákonitosti rozvoje daného jevu.

V oblasti vojenského prognózování má neocenitelný význam široké použití matematického modelování výzkumu. Matematické metody zkoumání dovolují experimentálně prověřit teoretické závěry a doporučení, podstatně operativněji zkoumat složité jevy a jejich vztahy i vzájemné ovlivňování, modelovat varianty strategických a operačně taktických úkolů, řešit složité výpočty, tj. dostat proces předvídání do přesnějších matematických kolejí.

V soudobé etapě se rozvoj vojenství stále častěji mění skoky, zásadními kvalitativními posuny. Neustále se rozšiřuje fronta vědeckých výzkumů, zkracují se doby

na řešení vznikajících problémů, zvyšují se požadavky na zdůvodnění vědeckých doporučení a na jejich včasné zavedení do života. V těchto případech vyvstala ostře otázka o spojování úsilí vojenských vědců a praktiků. Splnit tento požadavek KSSS není možné bez kardinálních změn ve stylu a metodách práce vojenských kádřů.

Úloha vojenských vědců a praktiků v rozvoji vojenské teorie je samozřejmě rozdílná. V oblasti základních výzkumů, ve zkoumání směrů rozvoje výzbroje a techniky hrají rozhodující úlohu především vědecko-výzkumná střediska a ústavy, zejména talentovaní vědci, kteří se právem sílávají vedoucími vědeckých kolektivů. Ale i v oblasti základních výzkumů je upevňování svazku vědeckých organizací, zařízení, vysokých škol, všech vědců se životem a činnostmi ozbrojených sil hlavním směrem zabezpečení vědeckého pokroku, neboť praxe byla a zůstává „zákazníkem“ vědeckých objevů a jejich průběžným kamenem.

Poněkud jiná je úloha vědeckých pracovníků a jejich kolektivů v oblasti aplikovaného výzkumu, především v takových oblastech, jako je vojenské umění, výstavba ozbrojených sil, velení vojskům, výcvik a výchova vojsk. Nejtalentovanější vojenští vědci vysokých škol a výzkumných i vývojových pracovišť, kteří jsou dlouhá léta odtrženi od různorodé vojenské praxe, mohou se stát ve své práci neplodnými bez všestranného upevnění spojení, bez tvůrčího svazku s generály a důstojníky štábů, bez zapojení těchto praktiků do bezprostřední účasti v různých výzkumech. Setkáváme se však s jednotlivci, kteří na jedné straně nevidí rozdíly v hloubce přínosu vědců v základním a aplikovaném výzkumu a na druhé straně nedoceňují velké potenciální možnosti důstojnického sboru vojsk při řešení vojenskoteoretických problémů, jejich nezastupitelnou úlohu v za-

vádění výsledků vojenské vědy do života. Na kterékoli úrovni praxe jsou řešeny základní otázky zvyšování bojové pohotovosti a připravenosti ozbrojených sil a každému řešení musí předcházet vědecké propracování problému. **Bez těsného spojení teorie s vojenskou praxí, bez dalšího zdokonalování systému vědecké práce v ozbrojených silách postaveného na tomto základě, bez nutné centralizace a zvýšení dynamiky teoretického bádání nelze tento problém řešit.**

Jaké jsou nejdůležitější hlavní cesty rozvoje vědy a praxe? Co je třeba udělat, aby se upevnilo spojení vojenské vědy s životem a činností vojsk a tak využít samotný vědecký potenciál každého výzkumného pracoviště a školy, všech vojenských organizací, každého štábu? Takových velmi složitých otázek vzniká nemálo. I pro ně vyplývá vyčerpávající odpověď ze závěrů XXVI. sjezdu a následných zasedání ÚV KSSS. V nich jsou zakotveny hlavní směry dalšího rozvoje sovětské vědy a její integrace s praxí: zvýšení odpovědnosti ministerstev a správ za úroveň výzkumných a vědeckých zařízení, určení jejich přísné odpovědnosti za organizování a koordinaci vědeckého bádání, zabezpečení zpracování komplexního programu vědeckotechnického rozvoje, cílových programů výzkumu a rychlejší realizace vědeckých výsledků ve výrobě; souběžná korektura plánů a struktury vědeckých pracovišť; upevňování součinnosti společenských, přírodních a technických věd; zvýšení efektivnosti využívání vědeckého potenciálu vysokých škol a výzkumných a vývojových pracovišť; zdokonalování přípravy vědeckých kádřů; zlepšení systému vědeckotechnických informací.

Probereme tyto zásadní otázky v podmínkách ozbrojených sil. Jak se realizují? Co je třeba ještě udělat?

O centralizaci a koordinaci vědeckých výzkumů

Tato otázka zvláště ostře vyvstala v důsledku vzniku objektivní potřeby rozšíření obsahu, zvýšení tempa vědeckého bádání a

rychlejšího zavádění vědeckých výsledků do praxe. Při řešení problému obrany země je důležité z celého narůstajícího množ-

ství úkolů vybrat prvořadě a věnovat jim hlavní pozornost. Souvisí především s upravením bojové síly a bojové pohotovosti a připravenosti ozbrojených sil. Jde nejen o soudobé rozpracování neaktuálnějších problémů základního a aplikovaného charakteru, ale i o rychlejší zavádění vědeckých výsledků vojenského myšlení do života.

Ve vědecké práci ozbrojených sil existují vedle významných úspěchů i určité nedostatky. Některé důležité problémy se zkoumají zatím ještě pomalu. Máme na mysli např. takové oblasti poznání jako teorii výstavby ozbrojených sil a jejich řízení, výcviku a výchovy, vojenské ekonomiky a týlu, což vyvolává přirozeně patřičné znepokojení.

Tyto negativní jevy svědčí o **potřebě další centralizace plánování a zvláště koordinace vědeckých výzkumů.**

Na zasedání ÚV KSSS v červnu roku 1983 byl přesně stanoven principiální přístup k řízení a organizování vědeckých výzkumů; hodnotit reálný stav práce se všemi klady a nedostatky; lépe objevovat objektivní zákony rozvoje; aktivně překonávat místní izolovanost a resortismus, byrokratismus; pracovat operativněji a pružněji, ve stanovených lhůtách soustřeďovat síly k řešení hlavních a někdy též neočekávaně vznikajících otázek; směřují přeházet od scholastických diskusí o obecné problematice k řešení kvalitních praktických doporučení; působit s velkou orientací na budoucnost, zatímco si uvědomovat nazrávající tendence, zvládnout umění spolehlivého prognózování, umění vidět zřetky, přijímat zdůvodněná rozhodnutí. Úsilí vědy je nutné zaměřit na rozpracování konstruktivních metod a prostředků k dosažení nejbližších a perspektivních cílů praxe.

Hlavní organizace, jejich správy, vědecké orgány a zařízení se úspěšně vyrovnávají s těmito úkoly, budou-li znát stav přísluš-

ného vědního oboru a nedopustí resortní izolovanost ve výzkumech. Jsou povolány centralizovat v rámci ministerstva obrany SSSR řízení celého systému vědeckých bdění, rozpracovávat jejich strategii, nejen stanovit komplexní problémy a zapojovat do jejich výzkumu vědecké orgány a zařízení všech druhů ozbrojených sil, ale i přísně kontrolovat postup plnění úkolů a zvláště praktické zavádění dosažených výsledků vojenské vědy do života.

Ke zvýšení kompetence hlavních organizací (správ), především při koordinaci komplexních výzkumů, bude asi potřeba ustanovit při nich, nebo při jejich vědeckých orgánech neorganické „vědecké rady“. Do složení těchto rad by mohli být začleněni odpovídající náčelníci hlavních organizací a jejich vědeckých oddělení, vědci z počtu vědeckopedagogického sboru vysokých škol, výzkumných a vývojových zařízení, představitelé jiných resortů a organizací, s kterými probíhá trvalá součinnost. Na jejich zasedáních by bylo možné pravidelně hodnotit průběh rozpracování především komplexních programů, posuzovat nazrálé složité problémy, dít a vědeckovýzkumné práce, dít doporučení. Při této práci musí být samozřejmě hmotné a morální stimuly. Zejména zůstává otevřena taková otázka, jak stimulovat vědeckou činnost důstojníků s vědeckou hodností, pracujících v orgánech řízení. Zosobňují v sobě jednotu, integraci teorie a praxe. Hmotné stimulování jejich práce je již dávno nazrálý problém.

Hlavní organizace a jejich vědecké orgány a zařízení nemohou pouštět ze zřetele ani výběr autorských kolektivů k řešení plánovaných základních a aplikovaných výzkumů. Bylo by možná lepší organizovat výběr autorských kolektivů pro řešení zvláště aktuálních problémů na smluvním základě s efektivnějším stimulováním vědecké činnosti.

O běžném a perspektivním plánování vědecké práce v ozbrojených silách.

Tento úkol přísluší funkčně hlavním organizacím ústředního aparátu ministerstva obrany SSSR a jejich vědeckým orgánům.

Mají před sebou úkol — dosáhnout toho, aby vojenská teorie neustále předstihovala praxi, co nejdále hleděla do budoucnosti,

zjišťovala tendence rozvoje vojenství. Praxe je povinná následně, skoro současně osvojovat si úspěchy vědy, prověřovat její doporučení, zpětně působit na teorii a urychlovat její rozvoj.

K tomu, aby byl efektivně řešen tento velmi složitý úkol, je důležité neustále zdokonalovat již poměrně zastaralé běžné a perspektivní plánování vědecké práce v ozbrojených silách v ústředí i na jednotlivých

stupních. Plány mají zabezpečit příslibnou cílevědomost, vysokou kvalitu výzkumu, stanovení reálných termínů plnění vědeckých úkolů a určení orientačních termínů zavádění doporučení do praxe.

Stěžejní otázkou plánování musí být cílové komplexní programy, rozpracované na základě systémového přístupu k řešeným problémům.

O formách vědecké práce

Jako formy tvořivé činnosti se dobře uvedly: rozpracování základních a aplikovaných vědeckých prací, především vědeckovýzkumných prací, které se staly hlavní a nejdůležitější formou vědeckých výzkumů ve všech oblastech vojenství; příprava vojenskovědeckých děl, monografií a disertací; organizování vědeckého výzkumu na zkušebních a výzkumných cvičeních; zveřejnění zkušeností ze cvičení, na tomto základě zpracování vědeckých přednášek a zpráv; uskutečnění vědeckých konferencí a porad; vydání bulletinů a sborníků a další.

Zpracování vědeckovýzkumných prací a zpráv o nich a také děl, monografií a disertací k hlavním a aktuálním otázkám vojenství je nejdůležitější formou výzkumné činnosti. Přísluší především vysokým školám a výzkumným zařízením, pracujícím za řízení ústředního aparátu ministerstva obrany SSSR. Ve vědeckovýzkumných pracích a dílech je třeba všestranně zobecnit zkušenosti vlastní i zahraniční praxe, brát v úvahu perspektivy rozvoje prostředků ozbrojeného zápasu a na tomto základě dělat zdůvodněné závěry a vypracovat doporučení k otázkám výstavby a přípravy vojsk, k problémům vojenského umění. Obzvláště praktické vědeckovýzkumné práce a obsažná vědecká díla jsou velmi potřebné jak pro ty, kteří pracují v oblasti vojenskovědeckých a vojenskotechnických výzkumů, a tak i pro orgány velení, hlavně strategických a operačních stupňů. Je nutné přiznat, že k obsažným základním a aplikovaným výzkumům se nepřistupuje

vždy s pochopením. Je to zřejmě vyvoláno dvěma příčinami: nízkou teoretickou úrovní některých výzkumů a nesprávnou snahou některých náčelníků hlavních organizací řešit problémy z chodu, okamžitě, zatímco hluboké poznání je možné jen na základě dlouhodobého a komplexního zkoumání. Samozřejmě máme na mysli originální vědecké práce. Avšak setkáváme se bohužel i s takovými, které přinášejí velmi málo užitečných doporučení, nemluvě už o objevech a o tom, že stále méně přicházejí na svět. Co je nutné udělat pro to, aby se neznečišťoval tok užitečných informací? Především je nutné zvýšit úroveň vědecké kritiky. Bude třeba též upravit systém recenzování, zlepšit samotný proces základních a aplikovaných výzkumů, její kontrolu ze strany hlavních organizací, vysokých škol a výzkumných zařízení, hmotné a morální stimulování řešitelů.

Zkušenosti ukazují, že hodnotné a užitečné vědeckovýzkumné práce a díla k problematice vojenské teorie se vytvoří při dobrém zplánování těchto prací za účasti výzkumných zařízení, představitelů vojsk, je-li třeba i výzkumných středisek země, ve zdařile stanoveném autorském kolektivu, kdy vědeckovýzkumné práce jsou řešeny systematicky a ke zkoumání problémů se široce využívá zobrazených zkušeností z minulých válek, zkušeností ze cvičení, závěrů vojenskovědeckých konferencí, názorů zahraničních vědců i dalších zdrojů informací.

Naproti tomu tam, kde zpracování vědeckovýzkumných prací, děl, monografií a

disertací je organizováno formálně, tam se autoři často vyhýbají ostrým problémům a vykládají všeobecně známé poučky, nedávají směle návrhy na základě analýzy zkušeností. Odtrženost doporučení od možností a potřeb praxe a slabší znalost skutečného stavu problematiky ve zkoumané oblasti, to je vážné zlo ve vědecké činnosti. V současné době nelze dopustit ani

subjektivismus při hodnocení teoretických prací. Je nutné počítat s tím, že cokoli je nového, razí si nezřídka cestu s obtížemi. Umění v práci vedoucích pracovníků hlavní organizace a vědeckého orgánu pozůstává v tom, že zavčas pochopí úspěšné výsledky a doporučení a učiní vše pro rychlejší překonání překážek v zastaralých zkušenostech a konzervatismu v názorech.

O výzkumu aktuálních problémů teorie a praxe na cvičeních

Praktická činnost současných velitelů, politických orgánů a štábů od nich vyžaduje, jako nikdy v minulosti, mistrné spojování organizátorské a výzkumné práce. Úspěchu dosahují ti generálové a důstojníci, kteří hluboce zobecňují pozitivní zkušenosti z operační, bojové a politické přípravy a zpřístupňují je vojskům, zavčas pochopí užitečné novinky v teorii a praxi, společně s vědeckými organizacemi neustále experimentují, objektivně hodnotí teoretická doporučení.

Cvičení různého rozsahu a významu, zejména zkušební a výzkumná jsou velkou školou vojevůdcovského umění, hlavním základem teoretických experimentů. Na nich se zpravidla prozkoumá celý komplex aktuálních otázek; vědecké zkoumání vykonávají nejen řídící a cvičící, ale také speciálně sestavované skupiny.

Co je nutno udělat pro to, aby se ještě zvýšila efektivnost výzkumných, zkušebních i všech dalších cvičení? Podstata je

v tom, aby jim předcházela kvalitní příprava nejen po organizační a metodické, ale i po vědecké stránce. Jak dokazují zkušenosti předních štábů, je důležité řešit tyto úkoly: hluboce prostudovat výsledky vojenské vědy ve zkoumaném tématu; vymezit jeho nejaktuálnější problémy, které jsou zatím málo rozpracovány, a určit jejich řešitele; vytyčit nejefektivnější metody výzkumu; připravit všechny účastníky vědeckého bádání k plodné práci. Jedním ze způsobů zvyšování kvality výzkumů při cvičeních je společná práce velitelů, politických orgánů a štábů s vojenskými vědci, představiteli vysokých škol a vědecko-výzkumných zařízení.

Dosažené výsledky výzkumu se dále zobecňují k předání poznatků dalším vědcům, využívá se jich ke zdokonalení metod přípravy vojsk, ve vědeckých zprávách, na vojenskovědeckých konferencích a při zpracování úkolů vědeckovýzkumné práce, děl, disertací a vědeckých článků.

O vojenskovědeckých konferencích a poradách

Jsou nejmasovější a neoperativnější formou vědecké práce na všech stupních vedení — od strategického do plukovní. Jejich posláním je napomáhat široké výměně názorů na nejsložitější otázky. Hlavním požadavkem na konferenci a poradě je zabezpečit tvůrčí diskusi při posouzení návrhů problémů.

Zkušenosti ukázaly, že vojenskovědecké

konference a porady dávají užitečné výsledky jen tehdy, když se pečlivě a včas připraví, když se stanoví pro posouzení neokruh obecných otázek, ale pouze ty, které buď dosud nebyly řešeny, nebo vyvolávají různý výklad. Tam, kde se takové přípravě nevěnuje pozornost, konference nejsou zpravidla efektivní.

O dalším zvyšování vědeckého potenciálu vojenských škol a vědeckovýzkumných zařízení

Vojenské školy a vědeckovýzkumná zařízení jsou neocenitelným přínosem pro

rozvoj sovětské vojenské teorie. Avšak jejich vědecký přínos, jak svědčí zkušenosti,

neodpovídá vždy potřebám doby. Jednotlivé vojenské školy a vědeckovýzkumná zařízení se ještě nestaly pravými středisky vědeckého bádání. Jak podchytit vědecký potenciál vojenských škol a vědeckovýzkumných zařízení? Co je třeba udělat pro další upevnění jejich spojení s praxí?

Je bezpodmínečně neodkladné zvýšit požadavky na výběr kádrů do vojenských škol a vědeckovýzkumných zařízení, nepřetěžovat je vědeckými úkoly bez zhodnocení možností, zásadním způsobem zlepšit

informační zabezpečení. Je účelné i nadále upevňovat na plánovitém základě spojení vojenských škol a vědeckovýzkumných zařízení s hlavními organizacemi, ostatními vojenskými školami, vědeckovýzkumnými pracovišti a vojsky. Nakonec je důležité dosáhnout toho, aby velení hlavních organizací systematicky předstupovalo před vědeckopedagogický sbor i posluchače, sledovalo činnost kateder, pomáhalo jim v práci, zabezpečovalo je potřebnými informacemi, usměrňovalo je k řešení nejaktuálnějších úkolů.

O řízení vědecké práce

Vzrůstající objem vědeckých výzkumů a složitost řešených úkolů naléhavě vyžaduje neustále zdokonalovat řízení vědecké činnosti v armádě. Hlavní je přitom zabezpečení vysoké efektivity teoretických bádání a výzkumu.

Úkolem vědeckých orgánů ústředního aparátu ministerstva obrany je zabezpečit bezprostřední řízení vědecké práce, koordinaci výzkumu, zobecnování a rozšiřování pozitivních zkušeností a výsledků výzkumné činnosti. Jejich velmi významnou funkcí je organizování a provedení prověrek stavu a průběhu výzkumu v podřízených institucích, a to i u vojsk, u svazů a svazků. Ty poskytnou zvláště dobré výsledky, jestliže se hodnocení stavu vědecké činnosti stane jedním ze závazných otázek programu závěrečných prověrek operační, bojové a politické přípravy. Kontrolu je nutné dě-

lat ne případ od případu, ale systematicky a cílevědomě. Pak bude působit na zvýšení odpovědnosti řešitelů za uložené dílo, k včasnému zjištění nedostatků ve vědecké práci, objevení jejich příčin a odstranění negativních jevů. Tuto práci je lepší vykonat ne až v závěrečné etapě, ale od samého začátku výzkumu a v procesu jeho rozvíjení. Samozřejmě, že ve středu pozornosti hlavních organizací a jejich vědeckých orgánů musí být zjištění stupně splnění nejaktuálnějších úkolů a prokázat pomoc pro-
věřovaným.

Objektivní zhodnocení vědecké práce, správný přístup k analýze jejích výsledků, zjištění slabých míst a přijetí účinných opatření bude přispívat ke stimulování tvůrčí činnosti vojenských kádrů, k celkové aktivizaci výzkumů.

O úloze vědeckých součástí u vojsk

Jejich složení je méně než skromné. Ale jejich síla tkví v tom, že se mohou opřít o velký vědecký aktiv důstojnického sboru vojsk, o jeho praktické zkušenosti. Z toho vyplývá, že jejich základním úkolem je organizační práce, plánování výzkumné činnosti tím způsobem, aby do ní zapojily všechny štáby, větší část důstojnického sboru, aby využily v zájmu rozvoje vědy každé cvičení a zaměstnání.

Tento úkol je zcela reálný, budou-li nižší vědecké součásti mistrně využívat velkých

potenciálních možností štábů a vojsk, dbát o dobré tvůrčí spojení s vědeckými orgány na vyšších stupních velení a s vědeckovýzkumnými zařízeními, častěji experimentovat na cvičeních, hlouběji studovat významné zkušenosti, plněji si osvojit a směleji zavádět do praxe vše cenné a užitečné. Snad jedině oni disponují tak obšírným okruhem vojskových zkušeností. Jejich všestranné zobecnění může mít významný přínos pro rozvoj vojenské teorie.

Problematika vědeckých informací

Informace jsou jedním z významných faktorů postupujícího rozvoje vojenské vědy. Jejich posláním je včas předat výsledky vojenského myšlení vojenským školám, vědeckovýzkumným zařízením a zainteresovaným štábům zabezpečit širokou výměnu názorů mezi nimi a posouzení vznikajících problémů.

Existuje nemálo příkladů dobře organizovaných vědeckých informací. Současně s tím existují při organizování vědeckých informací v ozbrojených silách ještě jednotlivé problémy. Hlavní z nich jsou: neaktuálnost publikací a nízká kvalita řady informačních materiálů, nedostatečná smělost při posuzování nazrálých problémů,

neúplné využívání všech různorodých zdrojů a forem k předávání informací, především prostředků automatizace.

Ne vždy se operativně vydávají řešeršni a bibliografické informační materiály o vojenskoteoretické literatuře. Uskutečnit ruční zpracování velkého množství získaných informací je stále pracnější. To je důvod, proč je načase položit otázky o vytvoření souhrnné banky i speciálních bank informací, automatizaci jejich zpracování a vydávání, likvidace informačního „hladu“ vysokých škol, vědeckovýzkumných zařízení a štábů. Tyto i další otázky nejsou zatím zcela řešeny.

O vědeckých kádrech

V ozbrojených silách byl vytvořen uspořádaný systém přípravy a zdokonalování znalostí vojenských kádřů, včetně pracovníků vědecké fronty, zejména cestou aspirantury. Přesto je aspirantura jen základním pramenem doplňování řad vědeckopedagogického sboru vojenských akademií, učilišť a vědeckých zařízení. Ale jak zabezpečovat vědecké orgány kádry? Je těžké odpovědět na tuto otázku. Ačkoli je velká řada vojenských vědců v armádě, nacházejí se především na vysokých školách a ve vědeckovýzkumných zařízeních. **Problematika cílevědomého zabezpečení vědeckých orgánů, zařízení a též vojsk vě-**

deckými kádry je dosud řešena neúplně. Její posouzení na stránkách časopisů pomůže zjistit nové rezervy v této oblasti. **Mezi nimi by mělo zaujímat zvláštní místo samostatné vzdělávání pracovníků vědeckých orgánů, všech vojenských kádřů.**

Vojenští funkcionáři a vojenští vědci kterežokoli stupně musí být dnes vynikajícími znalci svého díla, politickými bojovníky strany, zralými metodiky a výzkumníky. Tyto kvality jsou především výsledkem samostatného vzdělávání a sebevýchovy. Jejich stimulem byly a zůstávají správné vztahy ke svěřenému úseku práce, nehlubší oddanost dílu strany a lidu.